

สรุปข้อมูลเบื้องต้น เชื้อไฟฟ้าปากชม ประเด็นผลกระทบและประเด็นพิจารณา¹

1. เชื้อไฟฟ้าปากชม

- ตั้งอยู่บนแม่น้ำโขงพรมแดนไทย-ลาว อยู่ใกล้บ้านห้วยขอบ ต.หาดคัมภีร์ อ.ปากชม จ.เลย ของไทย และ ใกล้บ้านห้วยหาง แขวงนครเวียงจันทน์ ของลาว
- ระดับเก็บกักปกติ 192.0 ม.รทก.
- ความจุของอ่างเก็บน้ำ 807.77 ล้าน ลบ.ม.
- พื้นที่อ่างเก็บน้ำ 50,217 ไร่
- พื้นที่น้ำท่วมตลิ่งฝั่งไทยประมาณ 800 ไร่
- พื้นที่น้ำท่วมตลิ่งฝั่งลาวประมาณ 3,300 ไร่
- ประตูระบายน้ำสัน(จำนวน-กว้าง-สูง) 14 – 20 – 25 เมตร
- ช่องเดินเรือ(จำนวน-กว้าง-ยาว) 2 – 14 – 200 เมตร
- กำลังการผลิตติดตั้ง 1,079 เมกะวัตต์
- กำลังการผลิตปีได้ 210.14 เมกะวัตต์
- พลังงานไฟฟ้าสุทธิเฉลี่ยปีละ 5,051.90 ล้านหน่วย
- พลังงานไฟฟ้าปีได้สุทธิปีละ 1,752.40 ล้านหน่วย
- ราคาโครงการ 69,641 ล้านบาท
- ต้นทุนพลังงานไฟฟ้า 1.40 บาทต่อหน่วย
(คิดที่พลังงานไฟฟ้าปีละ 5,051.90 ล้านหน่วย)

2. ผลกระทบ

- น้ำท่วมบ้านคกแก้วบางส่วนจำนวน 70 ครัวเรือน รวมทั้งโรงเรียนบ้านคกแก้ว และวัดโนนสว่างอารมณ์ อ.ปากชม จ.เลย บ้านหาดคัมภีร์ บ้านปากมั่ง บ้านสงาว บ้านปากเหียม บ้านศรีภูธร และอำเภอปากชม
- น้ำท่วมบ้านห้วยหาง เมืองสังทอง แขวงนครเวียงจันทน์ ประเทศลาว จำนวน 37 ครัวเรือน
- ท่วมพื้นที่เพาะปลูกริมตลิ่งในประเทศไทยประมาณ 800 ไร่ และน้ำจะท่วมพื้นที่เกษตรใน ประเทศลาวประมาณ 553 ไร่
- น้ำท่วมถนน และสะพานบางแห่ง
- การปิดกั้นการอพยพของปลาในแม่น้ำโขง

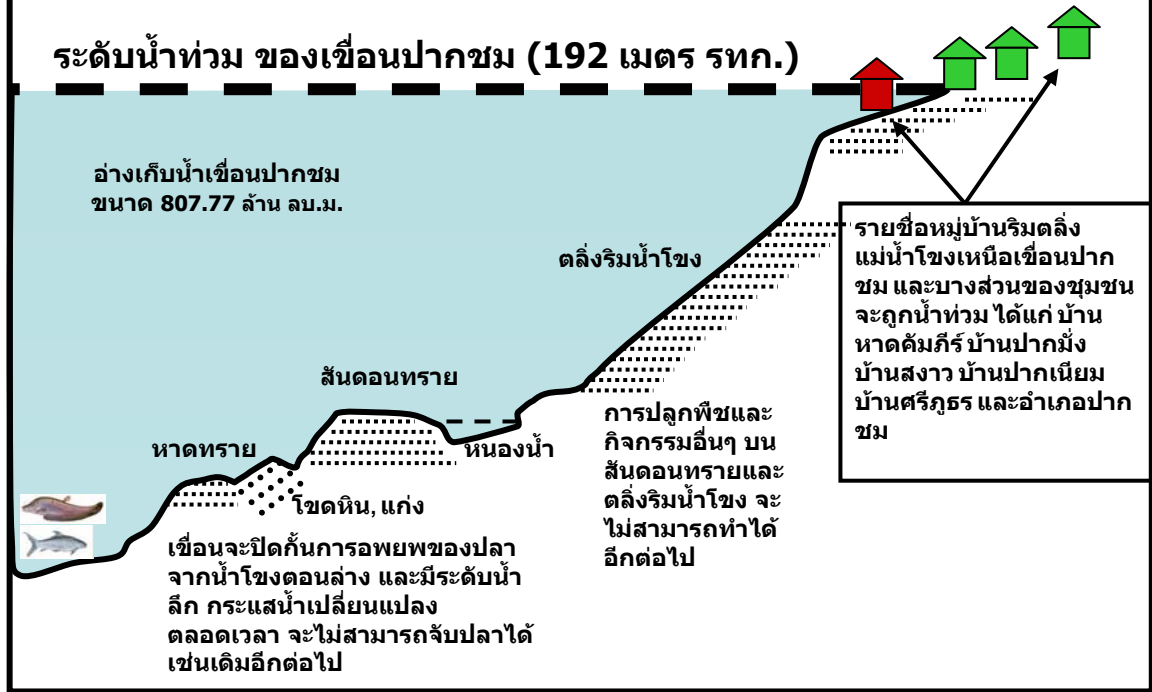
¹ สรุปโดย มন্ত্রী จันทวงศ์ โครงการฟื้นฟูนิเวศวิทยาในอินโดจีนและพม่า (TERRA) , 10 กรกฎาคม 2551
สรุปจาก “รายงานก่อนรายงานความเหมาะสมและรายงานสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น” กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน, มีนาคม 2551

- การสูญเสียอาชีพประมงของชุมชนทั้งด้านเหนือเขื่อนและท้ายเขื่อนไฟฟ้าปากชม
- การเปลี่ยนแปลงระดับน้ำและกระแสน้ำใต้เขื่อนไฟฟ้าปากชม
- การเดินเรือผ่านเขื่อนไฟฟ้าปากชม ต้องเสียค่าใช้จ่ายและผ่านได้เพียงบางช่วงเวลาเท่านั้น

3. ประเด็นพิจารณา

- ความคุ้มค่าของโครงการกับการลงทุนถึง 69,641 ล้านบาท แต่สามารถพึ่งไฟฟ้าได้เพียง 210.14 เมกะวัตต์หรือคิดเป็นการลงทุนเมกะวัตต์ละ 331.4 ล้านบาท (ราคาการลงทุนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 40 ล้านบาทต่อ 1 เมกะวัตต์ – คิดที่ 40 บาทเท่ากับ 1 เหรียญ)
- ความจำเป็นด้านการจัดหาพลังงานของไทย เช่น ปี 2550 การพยากรณ์ไว้ว่าการใช้พลังงานจะเพิ่มสูงถึง 6.14% แต่ในความเป็นจริงเพิ่มขึ้นเพียง 3.3% เท่านั้น
- ผลกระทบต่อระบบนิเวศแม่น้ำทั้งในพื้นที่โครงการและระบบนิเวศในภาพรวมของแม่น้ำโขง เช่น ปลาบึกไม่สามารถเดินทางผ่านได้อีกต่อไป การสร้างบันไดปลาโจนจะไม่เกิดประโยชน์ใดกับการอพยพของปลาในแม่น้ำโขง
- การดำเนินการโครงการ ภายใต้กรอบกฎหมายไทยได้แก่ กฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 67 และกฎหมายสิ่งแวดล้อม ในเรื่องการทำประชาพิจารณ์, การทำรายงานผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและผลกระทบด้านสุขภาพ, การให้ความเห็นขององค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อม และการให้ความเห็นของกรรมการผู้ชำนาญการภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
- การเปลี่ยนแปลงแนวเขตแดนไทย-ลาว จากการเปลี่ยนแปลงกระแสน้ำท้ายเขื่อนไฟฟ้าปากชม
- บั้งไฟพญานาค ในแม่น้ำโขงท้ายเขื่อนไฟฟ้าปากชมจะยังคงมีอยู่ต่อไปหรือไม่
- ผลกระทบด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัดเลย
- ชาวบ้านสามารถปรับตัวกับอาชีพใหม่ได้มากน้อยเพียงใด ได้แก่ การเลี้ยงปลาในกระชัง
- นักท่องเที่ยวจะเข้ามาเที่ยวในหมู่บ้านเพิ่มขึ้นจริงหรือไม่ เพราะมักถูกอ้างว่าชาวบ้านจะมีรายได้เพิ่มจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวมากขึ้น

ภาพตัดขวางจำลองแม่น้ำโขง แสดงขอบเขตพื้นที่น้ำท่วม และผลกระทบต่อการจัดปลาและการปลูกพืชริมตลิ่งแม่น้ำโขง

ภาพโดย โครงการฟื้นฟูนิเวศวิทยาในอินโดจีนและพม่า, มิถุนายน 2551